

“Hi ha cançons que m’han canviat la vida”

Amb ‘A contraveu’, Miquel Pujadó (Madrid, 1959) publica el seu àlbum que fa quinze, un viatge líric i amb humor per la polièdrica realitat humana.

Beu de Sondheim, aquesta vegada, de Gershwin i Cole Porter, per continuar bastint el seu personal univers de cançons.

Miquel Pujadó va sempre *A contraveu*?

—Bé, tal com està el panorama, cantar en català sense seguir les estètiques de moda és anar a contraveu. Ben mirat, hi vaig des del moment que vaig començar a enregistrar discos: el 1982, quan molts ja donaven la cançó per morta i enterrada (cosa que, afortunadament, s'ha demostrat que no era així).

—**Publiqueu un disc amb temes propis després de força temps. Sou un home atrafegat?**

—Per sobreviure treballant en el camp de la paraula i la música cal diversificar-se: a part de les cançons, faig guions d'espectacles, novel·les juvenils, mots encreuat, articles... de tot. Cal treballar molt i tenir sempre molts projectes. Si només en tens un i et falla, és depressió segura. En tot cas, els treballs que només depenen de mi són els que trigo més a fer. Potser és per això que feia temps que no editava cançons meves, des de *l'Estabilitat precària*, el 2002. Ara, no he estat inactiu: he fet un disc de versions de Brassens, el 2003; un de piano i veu amb en Conrad Setó, el 2004; les musicacions d'Agustí Bartra, el 2006... I també he anat editant tres discos dobles amb els àlbums del 1984 al 2004.

—**Paraula, música, interpretació... Què passa davant, en una cançó?**

—Una cançó no pot tenir un element superior als altres. Sé que, com que jo faig les lletres molt treballades, m'han penjat sempre la llufa de lletrista. És un dels motius pels quals vaig fer el disc de Bartra: em vaig dir que així només em podrien valorar com a intèrpret i compositor.

—**I ara torneu a fer ressaltar el vostre vessant de lletrista.**

—Sí, i estic satisfet dels textos: els he elaborats durant molt de temps i penso que no hi ha una paraula de més ni una de menys. Ben mirat, jo vaig començar perquè volia escriure cançons i sabia que, si no me les cantava jo, no me les cantaria ningú. Ara bé, també penso que amb una audició sense prejudicis es veurà que treballa moltíssim la melodia. Sóc un enamorat no solament de la cançó francesa o la italiana, com diu el tòpic, sinó també del musical americà i anglès. Una de les coses importants en una cançó, que els últims anys molta gent deixa de banda, és l'element melòdic, precisament.

—**Us dediqueu sovint a desmentir les etiquetes.**

—A la gent li encanta posar-ne i com que n'hi ha que ja tenen una visió molt reduccionista de com és un artista, no es molesten ni tan sols a escoltar què fa: li posen l'etiqueta directament i s'estalvien feina. I sí, una de les coses que m'interessen és desmentir aquest reduccionisme.

—**Què hi ha de nou a *A contraveu*?**

—He volgut que fos un disc realment dens i sense gens de farciment. De nou? D'entrada, he treballat amb un arranjador diferent, Esteve Molero, i hi hem donat un color més jazzistic. Les cançons són totes, aparentment, molt diferents, pel que fa al to literari i musical: des de la més dramàtica fins a la més irònica o sarcàstica. Quan les tenia pràcticament totes fetes, em vaig adonar que es tractava d'una mena de viatge al voltant de l'ésser humà, que parlava de la por, la imaginació, l'estupidesa —que és una de les característiques bàsiques de l'ésser humà—, de la mort, la malaltia... Val a dir que tampoc no hi falta la tendresa. Per exemple, en una de les meves cançons preferides, "El bar enmig de la boira", un petit viatge amb els cantants que han anat desapareixent del nostre país, en Xesco, l'Ovidi, en Guillem d'Efak...

—**No el deixeu gaire ben pintat, l'ésser humà, en tot cas...**

—Dona... Sempre hi ha la porta oberta a la millora. Jo no he cregut mai en solucions col·lectives: penso que l'única manera de millorar és ser conscients de les nostres limitacions. Potser per això aquest disc és bastant anarquista en molts aspectes. No es tracta de dir fes allò que et doni la gana, però, sinó com una mena d'ascetisme: ja que no reconeixes cap poder exterior a tu mateix, almenys t'has de marcar una ètica molt definida i intentar seguir-la. A partir d'aquí, no és que deixi malament l'ésser humà, sinó que intento analitzar les pedres amb què s'entrebanca contínuament. I jo no em situo pas fora d'ell, eh?

—**Podem dir que sou un escèptic professional?**

—Sóc un escèptic a qui agradaria no ser-ho tant. Penso que, amb la cançó, més que no pas donar respostes, es tracta de formular preguntes i, sobretot, de no deixar mai de banda els dubtes. La seguretat absoluta pot portar al fanatisme. Cal posar en qüestió contínuament tot allò que fas, allò que dius i allò que penses.

—**La ironia ens salva de la depressió?**

—Evidentment. Digues-ne depressió, digues-ne contemplació realista de la realitat. Pensa que els més grans humoristes —i dic humoristes: no ho confonguem amb els graciosos de torn— són gent molt depressiva. Justament busquen, per mitjà de la ironia, de l'humor, donar una visió de l'existència que fa riure però que en realitat és força negra.

—**No us esteu de crear vocabulari, quan us ve de gust.**

—Ah, sí! He creat algunes paraules amb permís del senyor Fabra, que de dalt ens mira. A "El fabricant d'oficis", per exemple! És una cançó que parla del poder de la imaginació: hi ha un noi que no vol fer oficis habituals i que se'ls inventa. I d'aquí ve l'orxatitzador de sangs, per exemple. També hi ha l'ofici de seductor de nines russes, desllagrimador de cebes o detector de malparits.

—**Aquest sona interessant.**

—Sí [riu]. He fet un bon repertori. L'acaronador de pits també m'agrada molt. O el domador de calaveres. Llàstima que —diuen— no donen prou diners per a viure.

—**També canteu que "qui guanya en matisos perd tranquil·litat".**

—És així, no? La gent, com menys preguntes es fa, més tranquil·la, és clar.

—**No deveu ser un home gaire tranquil...**

—No, jo sóc un sac de nervis. És aquest concepte de saber que la felicitat en realitat no existeix, que tens moments, això sí, però ja està. Una persona que es diu totalment feliç és la cosa més similar a un idiota que hi ha. I no dic que no sigui agradable, ser un idiota, però, en fi... Només que, quan comences a pensar, t'adones que les coses són relatives, que tot són dubtes.

—**Per això ens calen les cançons, també?**

—Cançons que et facin plantejar coses. Perquè fixa't com tenim muntat el sistema radiofònic i de mitjans de comunicació, que ens acostumen a no sentir una cançó sencera, una cançó que expliqui una història: només permeten una línia musical, una mena d'eslògan i avall. I justament les cançons que plantegen coses penso que són importants. A mi, hi ha cançons que m'han canviat la vida.

Núria Cadenes